

Mariana VÂRLAN

Universitatea „Valahia” din Târgoviște, România

UN NUMERAL NEGATIV CU MULTIPLE SEMNIFICAȚII – ZERO

Abstract: The human language uses communication material for identifying and individualising the senses of the words in the speaking process. One of this word is represented by the zero numeral which has two sides, one being a logical notion and a lexical term, being the other one. This kind of concept, specialized in the idea of empty set receives a list of specific meanings, filled with expressiveness that exceeds the negative quantification, adding illogical associations between zero and nouns at their plural forms.

Keywords: creativity, quality/quantity assessment, symbol.

1. Sublinierea absenței obiectelor sau evocarea unui ansamblu vid de entități se realizează în limba română, de regulă, prin intermediul pronumelui negativ. Cuantificarea negativă are la bază următoarele opoziții funcționale:

apreciere cantitativă „nimic” *versus* apreciere calitativă „nimic, nimeni, niciunul”
[– Animat] „nimic” *versus* [+ Animat], [+ Uman] „nimeni” *versus* [+ / – Animat]
„niciunul” (în matricea aprecierii calitative) [1].

În aceeași zonă a cuantificării negative se înscrie și numeralul cardinal *zero*, care poate fi considerat numeral negativ deoarece este folosit pentru a exprima o mulțime vidă [2].

2. Ca structură, zero este numeral simplu, neanalizabil și în această calitate se folosește doar la singular, indiferent de forma substantivelor cu care se asociază. El nu face parte din structura numeralelor compuse decât sub forma grafică: 10, 100, 1000.

Ca o particularitate a limbii noastre, în structura numeralelor mixte apare asocierea cu substantivul la plural când „întregul este zero (0,2 l „zero virgulă doi litri”) sau în cele în care *unu* se găsește la sfârșitul părții zecimale (0,1 l „zero virgulă unu litri; 0,01 m „zero virgulă zero unu metri” etc.)” [3].

Aceeași notație cu substantivul la plural apare și în formulele cu fracții: $1\frac{3}{4}$ litri, kilograme, $1\frac{1}{2}$ tone, metri etc. și în cele cu numere zecimale: 0,05 kg („zero virgulă zero cinci kilograme”), 1,08 kg („unu virgulă zero opt

kilograme), 0,5 tone („zero virgula cinci tone”), 1,9 tone („unu virgula noua tone”) [4] etc.

Si in prezentarea etapelor dezvoltării copilului există notații cu pluralul, ca în exemplele 0 – 12 luni, 0 – 1 ani, 1 – 3 ani etc.

Când apare singur, se folosește ca un substantiv de gen neutru – ca nume al cifrei 0 (zero), având forme de singular și de plural, respectiv articulate și nearticulate: *zero – zerouri, zeroul – zerourile, zeroului – zerourilor*. Dacă *zero* este precedat de un alt numeral, flexiunea cazuală apelează la mărci analitice: *dublarea celor trei zerouri, a trei zerouri, a trei (de) zero*.

3. Asocierea numeralului cardinal zero cu substantive nonnumărabile aduce un plus de expresivitate, fie că aparțin clasei numelor de materie, fie numelor abstracte:

zero alcool, zero miere, zero ulei, zero zahăr;

zero bunătațe, zero poluare, zero respect.

Anumite branduri își fac reclamă prin intermediul denumirilor de mărci care conțin în structură sintagma „zero zahăr” [5]: *Coca-Cola Zero Zahăr. Zero Calorii, Fanta Zero Zahăr*.

„În noua formula, Coca-Cola **Zero Zahăr. Zero Calorii** nu vine doar cu un gust mai bun, ci și cu un nou nume, pentru a comunica mult mai clar că băutura nu conține zahăr și nu are calorii. Noua grafică va include pe ambalaj și numele, împreună cu beneficiile produsului, pentru a ajuta consumatorii să facă alegeri informate.”

<https://www.coca-colaromania.ro/centru-de-presa/comunicat-de-presa/noul-coca-cola-zero-zahar-zero-calorii-un-gust-mai-bun-aceeasi-senzatie-inconfundabila-coca-cola>

Asocierea cu substantive numărabile depășește logile limbii, mulți vorbitori considerând nefiresc ca acest concept specializat pentru absența oricărei cantități/valori să admită existența unei aprecieri cantitative sau chiar calitative, așa cum rezultă din exemplele următoare:

Comisioane zero!

Șanse zero la calificare!

Cunoștințe zero la matematică!

Am zero obiecții cu privire la acest candidat.

Am zero limite în ceea ce privește distracția.

Ultimele două exemple sunt cu atât mai interesante cu cât asocierea cu numeralul zero conduce la o interpretare pozitivă a construcției intrinsec negative: lipsa obiecțiilor poate însemna o atitudine lipsită de orice fel de interpretare sau, dimpotrivă, o atitudine însoțită de multe aprecieri, de multe plusuri; pentru ultimul enunț, *zero limite* este asociat cu ideea de libertate deplină, de permisiuni nelimitate.

Putem adăuga faptul că aceste tipare se adresează laturii afective a discursului și din acest motiv dobândesc valori expresive deosebite care se răsfrâng asupra numeralului zero. Valențele stilistice ale acestui numeral denotă puterea de semnificare a limbii noastre, pe de o parte, și dorința vorbitorilor de a insista asupra unor particularități semantice datorate contextului în care apare, pe de altă parte.

În limbajele de specialitate (lingvistică, meteorologie, sport, economie etc.), numeralul zero se asociază unor substantive variate dobândind valoare de simbol. Prin intermediul acestui simbol sunt „traduse” anumite aspecte ale realității, adică sunt explicate, ierarhizate, cunoscute în profunzime. [6] Tiparele se prezintă astfel:

- în antepunere, zero + substantiv la plural: *zero grade, zero goluri, zero puncte, zero lei, zero emisii* sau zero + substantiv la singular: *zero comision, zero alcool*;
- în postpunere, substantiv la singular + zero: *desinență zero, morfem zero, valoare zero, câștig zero, comision zero, întâlnire de gradul zero, profit zero* sau substantiv la plural + zero: *emisii zero, posibilități zero, investiții zero, câștiguri zero, priorități zero*.

Deși par ilogice, aceste structuri apar deosebit de frecvent atât în mass-media, cât și în limbajul uzual, în dauna sinonimelor pronominale: *nimic, nimeni, niciun*.

„Cu contul current GeniusCont de la UniCredit ai **ZERO comision** la retragere de la orice ATM...”, <https://www.unicredit.ro>.

„...iar acțiunile sale pentru a contracara aceste tentative au avut ca rezultat faptul că OUG 13 nu a intrat în vigoare, amnistia și grațierea – **priorități zero** pentru PSD nu au fost obținute...”, <https://newsmaker.ro>.

„Aplicația promovează cele „7 reguli de aur – pentru **zero accidente** și muncă sănătoasă” ale ISSA, este rapidă și ușor de folosit și arată situația unei organizații în ceea ce privește securitatea și sănătatea în muncă.” <https://osha.europa.eu> › vision-zero-app-zero-accidents-and-healthy-work;

„Principiul fundamental al Viziunii **Zero Accidente**: Chiar și o singură viață pierdută în trafic este o situație de neacceptat!” <https://visionzero.ro>;

„Locul din România cu **ZERO radiații și poluare**”, <https://www.exquis.ro>;

„Evaluarea poluării solului și vegetației cu metale grele în zone cu trafic rutier intens....de gestionare a deșeurilor specifice în contextual strategiei «**zero deșeuri**»”, <https://www.incdecoind.ro/evaluare-monitorizare-poluare-mediu>;

„**Zero fotbal** și **zero goluri**. Asta au primit cei 40 de mii de fani la meciul cu Grecia. Naționala lui Iordănescu n-a mai dat gol de 7 reprize!..” www.primatv.ro › stiri › zero-fotbal-zero-goluri;

„**Zero goluri, zero puncte!**” <https://ro-ro.facebook.com> › permalink;

„Afaceri profitabile cu **investiții zero**.....”, <https://www.youtube.com>.

„Mircea Rădulescu dă de pământ cu Iordănescu: «*Câştiguri zero!*»”
<https://www.libertatea.ro/sport/mircea-radulescu-ii-critica-dur-pe-tricolori-dupa-turneul-din-antalya-1384105>

În toate aceste contexte, numeralul *zero* dobândeşte valoare de simbol al unor evaluări realizate din perspectiva jurnaliştilor sau a altor specialişti/observatori etc.

În alte situaţii, repetiţia acestui numeral imprimă construcţiei valoare de superlativ, dar în sens negativ:

„Alexandria anului 2019! Vis-a-vis de foto, *educaţie zero, implicare zero, respect zero!* Şi da, sunt din Alexandria şi îmi iubesc oraşul!”
<https://www.facebook.com/Alexandria.Teleorman.Romania/posts/2163880686992961>;

Locuţiunileşi expresiileîn care apare numeralul cardinal zero conturează importanţa acestui termen lexical care contribuie la bogăţia de semnificaţii a limbii:*a porni de la zero, a o lua de la zero* – adică de la început, de la origini sau dintr-un anumit moment situat pe axa temporală;*a reduce ceva la zero* – a reduce total importanţa unui lucru, a-l face să fie neglijabil.

4. Legile lingvisticii nu concordă întotdeauna cu cele ale gândirii, fenomen observat şi în situaţiile unde pluralul asociat numeralului zero pare illogic [7]. Ipostazele multiple de manifestare a lui zero se datorează importanţei cifrelor în viaţa cotidiană a vorbitorilor, caracterului impersonal al comunicării specializate şi valorii generice a pluralului: *zero lei, zero accidente, zero carii, zero calorii*. Deşi este definit ca „nume al mulţimii vide”, numeralul zero se asociază cu substantive nonnumărabile, nume de materie sau nume abstracte aducând un plus de expresivitate sau se asociază cu substantive numărabile la plural, dobândind semnificaţii particulare în funcţie de context.

NOTE:

- [1].Valeria Guţu Romalo (coordonator), *Gramatica limbii române, vol. I, Cuvântul*, Bucureşti, Editura Academiei Române, 2005, p. 269.
- [2].Mioara Avram, *Gramatica pentru toţi*, ediţia a II-a revăzutăşi adăugită, Bucureşti: Humanitas, 1997, p. 130.
- [3]. Valeria Guţu Romalo (coordonator), *op. cit.*, p. 318.
- [4]. *Ibidem*.
- [5].Modalitatea aceasta este văzută de publicitate ca venind în întâmpinarea consumatorilor preocupaţi de sănătatea lor şi pentru care evitarea anumitor alimente dăunătoare a devenit un stil de viaţă.
- [6]. „...limbajul este o modalitate specifică omului de a lua contact cu lumea şi de a cunoaşte realitatea, realitatea *sa*, pe care fiinţa umană o „traduce”, în sensul că o clasifică şi o explică, o desemnează şi o exprimă prin *simboluri*:

simbolurile sint, prin urmare, forme al căror conținut este o cunoaștere.”
Eugeniu Coșeriu, *Omul și limbajul său*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2009, p. 171.

[7].Mioara Avram, *Studii de morfologie a limbii române*, București, Editura Academiei Române, 2005, p. 146.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

Avram, Mioara (1997). *Gramatica pentru toți*, București, Humanitas.

Avram, Mioara (2005). *Studii de morfologie a limbii române*, București, Editura Academiei Române.

Coșeriu, Eugeniu (2009). *Omul și limbajul său*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”.

Guțu Romalo, Valeria (coordonator) (2005). *Gramatica limbii române, vol. I, Cuvântul*, București, Editura Academiei Române.